

képeket (s egyéb műkincseket) restaurálásra el kellene vinni és másutt, központi helyen, turisták számára könnyen hozzáférhetővé kell tenni, jó technikai körülmények között.

Különös... Mert így a kis helység, az "istenhátamögötti" közösség legyen erkölcsileg is pusztulófélben, saját kincseitől, emlékeitől megfosztva? Vajon Gyergyószentmiklós, vagy Erzsébetváros - és igen sok erdélyi helység - műkincseinek valóban valahol **másutt** lenne a legjobb helye?

Szent meggyőződése, hogy a műkincseket ott kell helyreállítani, ahol vannak. Ne a történelmi identitás-tudatot őrző kép, műtárgy vándoroljon a feltételezett turistákhoz, hanem az érdeklődő emberek vándoroljanak el a műkincsekhez! Szépek az erzsébetvárosi templom kövei. És egykor élő emberek műveit látogassuk ott, ahol létrejöttek. Más kérdés a központilag hozzáférhető Internet, és más a múltunk. Hiszen úgy illik, hogy hagyjuk nyugodni a földbe került ősök csontjait is, ahelyett, hogy "központi" temetőbe hurcoljuk őket.

Olyan szép lenne búcsújárást álmolni a kövek közé és a boltívek alá, a temetőben olvasható, sok-sok név leszármazottjának részvételével, egy méltóan helyreállított erzsébetvárosi templomban - akkor is, ha az a templom megmarad "másfél tornyúnak"...

dcs

Kérjük Olvasóinkat,

írják meg véleményüket, tapasztalataikat - akár a jelenleg égető, egyházi kérdésben, akár más, közösségünket érintő - témákban.

Szeretnénk, ha az Erdélyi Örmény Gyökerek füzeteiket Önök írják!

Kérjük, jelezzék, hogy a közléshez nevüket adják-e, vagy csak "név és cím a szerkesztőségben" megjelöléssel kívánják a közlést.

Dávid József

Körutazásom

Uramisten, hol kezdjem rövidre szabott beszámolómm? Hiszen a GONDVISELÉS EGYESÜLET és az EÖGYKE révén, valamint dr. Szarka György idegenvezető jóvoltából - aki úgy ismeri Erdélyt, mint a tenyerét - a hétnapos úton olyan gazdag, szívet, lelket gyönyörködtető élményekben volt részünk, amelyekről akár vaskos útinaplót is lehetne írni.

De itt, sajnos, csak röviden.

Gyulán Kiss Ernő, Lázár Vilmos és a boldoggá avatott Apor Vilmos püspök emlékei előtt tisztelegtünk.

Majd az országhatáron "átvergődve" Nagyszalontán koszorús költőnk, Arany János kedvenc Csonka-tornyában berendezett múzeumába látogattunk.

Aradon - a 48-as szabadságharc vértanúinak emlékoszlopánál koszorúztunk, de szemünket nemcsak a meghatódás "homályosította", hanem az emlékmű közvetlen szomszédságában lévő sportpályáról közénk repülő labda, s a másik oldalról egy bár teraszán sörözgetők nevetgélése, amikor éppen nemzeti imánkat énekeltük. (A nemrégiben itt járó Dávid Ibolya igazságügyminiszter asszony is kifogásolta a szent emlékműhöz méltatlan környezetet.)

Marosillyén a nagy fejedelem, Bethlen Gábor szülőházánál tisztelegtünk. Az autóbusszon híres költőink, Petőfi, Arany, Ady verseit idéztük. Közben - a nyitott tetőablakon át - zuhogott reánk a fenséges hegyeket borító erdők - a fenyő, bükk, tölgy, szil - lehelete.

Első (és második) éjszakai pihenőnk Algyógy, a Diana Szálló. Aztán tovább a Maros völgyében: Vajdahunyad. Fel a hírneves - sok gazdát cserélő, "várárokkal" körülvett - várba, ahol mint minden nevezetes helyen, még a buszban is - aranszájú vezérünk, Gyuri tartott történelemórát. Aki bírta, a Magna Curia hegyére, Déva várába mászott fel, ahonnan széttekinthetett a Kenyérmezei csata színhelyéig (ott a félelmetes erejű és bátorságú Kinizsi Pál serege vívott győztes, nagy csatát a törökkel).

De gyerünk, gyerünk! Még napszállta előtt Gyulafehérvárra, ahol a sokévszázados székesegyház előtt maga Jakubinyi érsek fogadta társaságunkat s mutatta be a freskókkal, szobrokkal, szőnyegekkel ékes istenházát. (Itt jegyzem meg, hogy életem 77 évén át nem láttam anyni, Árpád-házi királyainkig visszaemlékeztető, gyönyörű templomot, mint erdélyi utunk során.)

Az érseki székesegyházban nyugszik Hunyadi János, Fráter György, I. Rákóczi György, Márton Áron.

Szászsebesen megint templom, ezúttal szász evangélikus. Majd a Zápolya-ház. Agyunkban - de méginkább szívünk, lelkünk érzésvilágában az élmények, mint illatos kaszálón a sarjúrend, boglyákba, kazlakba emelkednek. És magasodnak Nagyszeben pompás főterén, majd a fogarasi havasok tetején, 2000 méter magasságban...

Talán hűsít a 76 méteres vízesés látványa, a hófoltok, a plusz nyolc-tíz fokos, ózondús levegő, de Kercnél (a ciszteri apátság romjai közt), majd Fogaras várában újra bővül az élmény.

No, de vár reánk az 578 méter magasan fekvő, árkosi turistaszálló. Az 1300 lelket számláló, magyarul telepedés három napon át babusgatta csoportunkat, asztalunkra bőséges hazai ízekkel dúsított ételeket rakva.

Kényelmes szállásunkról, magyaros ízekkel feltöltve, innen "ugrottunk" Dél Erdély legnagyobb, 380 ezer lelket számláló városába, Brassóba (ahol 80 ezer magyar is él), majd a libegőn fel, a magasba! Hogy a Jóisten is óvjon minket, a templomban is mondtunk egy imát, s fel, a tetőre...

Utána Prázsmár, majd Ilyefalva erődtemploma, mindezek után Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeum látogatása...

Uramisten.

Hiszen megfordultunk Csomakőrösön, Körösi Csoma Sándor, a nagy őshazakutató emlékszobájában. Láttuk Kézdivásárhelyt a talán Európában is egyedülálló, népviseleti babamúzeumot, a Céh-múzeumot, majd patakokkal, erdőkkel ékes völgyön-hegyen át eljutottunk a Szent Anna-tóig, ahol a bátrabbak még meg is mártóztak.

Szállásunk felé útközben, Eresztevényen a szabadságharc ágyúöntőjének sírjánál koszorúztunk s énekünkkel Gábor Áronra emlékeztünk. Este, vacsora után találkoztunk s ismerkedtünk háromszéki és brassói örmény testvéreinkkel. Csoportunkban akadt nem egy, aki rokonait is ölelhette...

Késő éjszakába nyúlt a beszélgetés, a közös emlékek emlegetése, sorsok felidézése - no, persze, poharak is koccantak. Aztán testvéri öleléssel úgy búcsúztunk, hogy Isten segedelmével, jövőre, ugyanitt!

Nekem a számtalan csodálatos élmény között talán a legnagyobb Segesvár mellett Fehéregyháza, ahol az emlékparkban nemrég felállított Petőfi-szobor előtt a próféciás látnok, a hősi halált halt költő versét is elmondhattam: "Egy gondolat bánt engemet..."

Sokat írhatnék még a szász erődtemplomokról (a prázsmári erődtemplom a világörökség része), az erzsébetvárosi örmény emlékhelyekről...

Magyarfenesen Csányi Éva kisvendéglőjének szívélyességéről... de jaj, beszámolási lehetőségem lejár, csodálatos körutazásunk koronájaként már csak azt említhetem, amit Tordaszentlászlón éjszakára a házaknál elhelyezve élvezhettünk a faluturizmusból. Hogy mást ne mondjak, Kovács Kapsi Lászlónál, a szívélyes vendéglátás asztalára (ahol a két szobában negyedmagammal laktam), kilencfogásos menüt tálaltak.

És ennek a "koronának" az ékességét Nagyváradon a Kiss Stúdió Színház két jeles művésze, Kiss Törék Ildikó és Varga Vilmos tette fel "Az örök Ady" című, másfél órás előadásban. Sok színészt hallottam már Adyt szavalni, de ahogyan Varga úr tolmácsolta...

Mit írhatnék még? Ahogy az elején jeleztem, egy vaskos könyvre valót... Befejezésül még csak annyit, hogy aki magyarnak érzi, vallja magát, ne csak az ilyen-olyan távoli szigetekre "futkosson", hanem "lépjen át" Erdélybe is, ahol nemzetünk évezredek kultúrájával, történelmünk nagy emlékhelyeinek látványával gazdagíthatja tudását, de főleg szívét és lelkét...

Kínos ügyről, őszintén:

Kárpótlás?

"A mintegy 15 ezer lelket számláló magyarországi örménység nevében a kárpótlást nem lehet követelni, mert a közösség őseit és mostani leszármazottait nem érintette a törökországi népirtás."

Az idézet Issekutz Saroltának a Magyar Nemzetben közölt nyilatkozatából való, amely a "Kárpótlást kérnek az örmények" című interjú-összeállításban jelent meg, augusztus utolsó napjaiban.

Régóta hallunk úgynevezett "alvó számlákról"; jobbára a II. világháborúban legyilkolt zsidók nyugati bankokban heverő pénzeiről van szó. A népirtásokban bővelkedő XX. század egyik legelső népirtása volt a törökországi örményeken elkövetett genocídium. Jogosan követeli tehát az 1915 óta idegenbe menekült örménység, hogy "...az örmény diaszpóra szervezetei számára tegyék hozzáférhetővé az Amerikai Egyesült Államok és Nyugat Európa bankjaiban, valamint biztosítótársaságainál lévő, 1914 előtt az örmények által nyitott számlákat, valamint életbiztosításokat. Ezeken azóta pénzmozgás nem volt, ezért valószínűsíthető, hogy tulajdonosaik, illetve hozzátartozóik a genocídium áldozataivá váltak Törökország területén."

Ezt mondja Avanesian Alex, az Országos Örmény Önkormányzat elnöke az előbb említett újság cikkében. Állítása jogos és helyes.

Csak hogy az újságcikk így kezdődik:

"A magyarországi örmény közösség csatlakozik Amerikában élő testvérei törekvéseihez, amelynek célja a genocídium kárigényeinek megfogalmazása és az úgynevezett alvószámlák felkutatása - nyilatkozta lapunknak Avanesian Alex, az Országos Örmény Önkormányzat elnöke."

Tisztelettel (és higgye el, kérem, Tisztelt Olvasó: szeretettel) fordulok az elnök úrhoz: Ha Ön ezt